

ZPRAVODAJ STARÉ ŽDÁNICE

2 / 2007

Po druhé v tomto roce se k vám dostává Zpravodaj obce Staré Ždánice, ve kterém Vás pravidelně informujeme o dění v naší obci.

■ Dne 28.4. se v naší obci uskutečnila akce pod názvem „DEN ZEMĚ“. Zúčastnilo se jí 12 dětí pod vedením p. Petry Štumrové a p. Běly Zetkové. Děti byly rozděleny do skupin a postupně se snažily likvidovat poházené odpadky po celé naší obci. To, že se sebralo 10 velkých pytlů odpadků svědčí bohužel o tom, že stále ještě spousta lidí zaujímá k přírodě lhostejný postoj. I když si už děti svoji odměnu vybraly v podobě návštěvy Aquacentra v Hradci Králové, ještě jednou jim patří velké poděkování za svědomitě vykonanou práci.

■ Téhož dne jsme na Obecním úřadě přivítali nové občanky Starých Ždánic. Třem nově narozeným dětem i jejím rodičům zahrály a zarecitovaly děti Základní školy. Po této akci se k dětem přidaly jejich mladší kamarádi

z Mateřské školy, kteří měly rovněž připraveno pásmo básniček a písniček pro naše starší občany, kteří přišli do sálu Obecní hospody na každoroční BESEDU S DŮCHODCI.

O hudební doprovod se tentokrát postaralo duo TRITON, které

se nejen dobře poslouchalo, ale i se při něm skvěle tančilo.

Přestože jsme na tuto akci apelovali již v minulém zpravodaji, bohužel se opět setkala s malou účastí, zejména mužů.

Z OBSAHU

Zprávy	1 - 2
Slovo starosty	3
Mé paměti	5-7
Zprávy z farnosti	7
Dějiny školní budovy	8
TJ Sokol Staré Ždánice	9
Sbor dobrovolných hasičů	10

■ V sobotu 2.6. uspořádal Obecní úřad spolu se Základní školou DĚTSKÝ DEN.

V prostorách fotbalového hřiště bylo pro děti připraveno spousta soutěží a nepřeberné množství cen, které si děti volily dle vlastního výběru. Od 13h se „slova“ ujal DJ Miloš Láša, který až do 18hodin nejen hrál, ale i vtipně doprovázel některé soutěže. I přes průtrž mračen, která nás asi na hodinu trochu zaskočila, dobrá nálada vydržela až do konce, stejně jako počasí. (přesní lízátek)

■ Poslední den v dubnu jsme tradičně „upálili“ čarodějnice. Pro všechny zúčastněné bylo na místě konání připraveno posezení a samozřejmě i občerstvení a příjemný hudební doprovod. Na své si přišly hlavně děti, které si mohly jak zasoutěžit, tak se i nechat „čarodějnický“ pomalovat. Na akci se podílel jak Obecní úřad, tak i Základní škola a SDH.

■ Na podzimní období plánujeme znovu „oživit“ již léta opomíjené Staročeské vinobraní, které se bude konat v Obecní hospodě. Termín bude včas zveřejněn, ale již nyní si vás dovoluujeme na tuto velmi oblíbenou veselici pozvat.

■ Dne 7.5. proběhlo v naší obci kladení věnců k pomníkům padlých. Průvod, kterého se zúčastnil za Legionáře pan Vladimír Zajíc, starosta obce a děti ze ZŠ, se vydal od budovy školy nejprve do parku, kde byl položen věnec k pomníku padlých za 1.světové války. Odtud průvod pokračoval na místní hřbitov, kde byl položen druhý věnec a sice k pomníku padlých ruských vojáků za 2.světové války. Celé akci předcházela beseda v ZŠ, kde pan Zajíc přednášel o bojích a válečných hrůzách.

■ V neděli 24.6. jsme po několika letech uspořádali „kulturní zájezd“. Tentokrát jsme navštívili dominantu Pardubicka - Kunětickou horu, kde se konalo představení muzikálu „Malované na skle“, kde se nám představili herci Východočeského divadla Pardubice. Z důvodu rekonstrukce hradního nádvoří, byl muzikál hrán v nově vytvořených prostorách. Jelikož nám počasí více než přálo, měli jsme možnost i překrásného výhledu na Pardubice a okolí.

VÁS SRDEČNĚ ZVE NA MUZIKÁL
DO NOVĚ VYTVOŘENÉHO HLEDIŠTĚ
NA VÝHLÍDCE HRADU KUNĚTICKÁ HORA

MALOVANÉ NA SKLE

Režie: Jiří Seydler

V roli Jánošíka: **Josef Pejchal** nebo **Ladislav Špíner j. h.**

Zbojnický muzikál, který obletěl kus světa, je pestrou podívanou s bohatými tanečními čísly, spoustou skvělých písní a komických i malinko tragických prvků. Novou dimenzi získal úžasným přebásněním **Jarkem Nohavicou**.

úterý	24. června	ve 20.00	pondělí	29. června	ve 20.00
středa	25. června	ve 20.00	úterý	30. června	ve 20.00
čtvrtek	26. června	ve 20.00	středa	1. července	ve 20.00

Muzikál se uskuteční v přírodním divadle u Dřevnice 521, Pardubice, tel.: 485 616 432
e-mail: obchod@vchd.cz

Vážený občaně,

v sobotu dne 7.7.2007 proběhne v naší obci II.ročník STADION-CUPU-terénní závod Mopedů. Tohoto závodu se zúčastňuje 80-100 závodníků z celé ČR. Proto si nenechte ujít tuto podívanou a přijďte se podívat na umění jezdců, kteří na strojích o obsahu 50cm³ dosahují rychlostí okolo 100km/hod. Pořadatelé připravili pro návštěvníky tombolu a výherce si může odvést 1.cenu-horské kolo. Po celý den bude též zajištěno bohaté občerstvení. Po skončení závodů se bude pokračovat na stadionu TJ SOKOL, kde bude od 20.hodin probíhat taneční zábava.

Těšíme se na Vaši účast a věříme, že budete s naší akcí spokojeni.

Josef Vodička
Pořadatel

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,

Nastal opět čas dovolených, prázdnin, výletů a hub, proto bych Vám rád popřál pěkné počasí a hodně pohody.

V průběhu srpna a září bude v obecní knihovně instalován počítač s připojením na internet pro širokou veřejnost. Přístup na tento počítač bude ve výpůjčních hodinách knihovny za úhradu provozních nákladů.

Výše nákladů bude stanovena na základě předpokladu zastupitelstvem obce. Celkové náklady na zřízení tohoto internetového pracoviště dosáhnou částky cca 30.000,-Kč. Na tuto akci se podařilo získat od Pardubického kraje grant na podporu internetizace knihoven ve výši 20.000,-Kč, čímž se náklady obce snížily na necelých 10.000,-Kč.

U žádosti pro poskytnutí dotace z rozpočtu Pardubického kraje na opravu hasičského vozidla – cisternové automobilové stříkačky zn. CAS 25 jsme úspěšní nebyli. Na opravu převodovky a zkorodovaných částí karosérie jsme nedostali ani korunu. Vzhledem k tomu, že je potřeba naši jednotku SDH udržet provozuschopnou, neboť vyjíždí k zásahům nejen v naší obci, ale i do obcí okolních, pokusíme se na podzim zažádat o „státní“ dotaci a uvidíme jak budeme úspěšní.

Od Hasičského záchranného sboru Pardubického kraje získala obec, pro jednotku sboru dobrovolných hasičů, bezúplatným převodem čtyři kusy zásahových obleků Fireman v celkové hodnotě 50.000,-Kč.

Doděláním II. etapy stavby kanalizace ve Starých Ždánicích bude ještě stát 18.696.000,-Kč. Vzhledem k tomu, že se jedná o

částku značně přesahující obecní rozpočet tak obec zažádala a jedná na Ministerstvu zemědělství ČR o získání dotace. Pardubický kraj v letošním roce poskytl na tuto dostavbu dotaci ve výši 1.500.000,-Kč. Díky tomu se budou moci započít stavební práce již v těchto letních měsících.

Na jaře se podařilo z prostoru za obecním hřbitovem odstranit betonové trubky, které jednak hyzdily a bránily v pohledu na dominantu obce, kostel sv. Václava, ale hlavně představovaly nebezpečí pro děti, které si kolem nich a na nich hrály. Za tyto trubky bylo získáno 16.500,-Kč. Vzhledem k tomu, že odklizení trubek musela provádět těžká technika došlo k poničení povrchu okolí a cestičky ke hřbitovu. Z tohoto důvodu zde bylo provedeno opětovné srovnání povrchů a vybudování nové cesty, která ještě bude z jedné strany osázena jeřabinami.

Na obhajobu této cesty chci uvést, že když se už musela opravit, tak se tedy opravila pořádně při jedné práci a za minimální zřizovací náklady, které nepřesáhly částku 2.000,-Kč. Proto díky patří všem kteří se na její výstavbě podíleli, těm kteří sehnali materiál i těm kteří zajistili mechanizaci, tak i těm kteří přišli na dobrovolnou brigádu při jejím dokončení.

Touto cestou bych chtěl poděkovat všem, kterým není lhostejný vzhled prostranství kolem svých domů a pečují o veřejné plochy a to jak obecní pozemky, tak i o pozemky jiných subjektů a těch je převážná část. Jedná se například o pozemky Lesů ČR, Správy a údržby silnic, Jednoty, ... V naší obci nemáme žádného stálého pracovníka který by údržbu veřejného prostranství zajišťoval. S údržbou veřejných ploch nám vypomáhá jeden z místních mla-

díků, který není v žádném případě schopen zvládat ani všechny ty nejnútnejší místa. Situace je rok od roku horší, neboť si i my lidé stále více odvykáme dělat práci, kterou nám nepříkazuje nějaký zákon, vyhláška či předpis. Místo toho však vzrůstá nespokojenost a množí se negativní připomínky ke stavu veřejného prostranství. Pokud se situace nezmění Obecnímu úřadu nezbude nic jiného, než si na tuto práci najmout odbornou firmu, která tento problém vyřeší, ale současně odčerpá značnou část z obecního rozpočtu a jak si všichni můžeme uvědomit, tyto peníze by šli využít i jiným způsobem. Přesto však věřím, že se vše zdárně vyřeší a ještě jednou děkuji všem, kteří nesložili ruce v klín.

Jan Zetek, starosta obce

Z jednání zastupitelstva

V minulém období proběhly tři porady zastupitelstva obce v termínech 14.3., 9.5. a 13.6. 2007 a dvě veřejná zasedání zastupitelstva obce v termínech 21.3. a 27.6. 2007.

Zastupitelstvo obce vzalo na vědomí:

- zprávu starosty od minulého zasedání.
- zprávu o hospodaření obce.
- finanční vypořádání příspěvkové organizace za rok 2006.

Zastupitelstvo obce schválilo:

- opravu hasičského vozidla zn. CAS 25.
- bezúplatný převod 4 ks zásahových obleků Fireman.
- celoroční hospodaření obce a závěrečný účet obce za rok 2006 včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření obce za rok 2006 bez výhrad.
- neinvestiční náklady Základní

školy za rok 2006 na jednoho žáka: 11.645,13Kč, přičemž k úhradě obcím snižuje výši příspěvku za jednoho žáka na částku 8.500,-Kč.

- provozní řád obecního sálu ve Starých Ždánicích.
- zadání vypracování projektové dokumentace na vytvoření sportovního hřiště, zbudování cesty ke hřišti, opravy budov Základní školy, Waldorfské mateřské školy a Obecní hospody-služeb a sálu a projektové dokumentace na zbudování přechodů pro chodce, vše na území obce.
- finanční příspěvek na víkendový dětský výlet do Kutné Hory ve výši 5.100,-Kč.
- finanční příspěvek na pořádání terénních závodů stadionů – Stadion Cup Staré Ždánice ve výši 3.000,-Kč.

Zastupitelstvo obce dále:

- v souladu s ustanovením § 167 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb.-školského zákona, stanovuje počet členů školské rady ZŠ a Waldorfské MŠ na šest osob. Do této rady jmenuje za zřizovatele paní Petru Štumrovou, a paní Ivetu Pokornou.

Životní jubilea

Na tomto místě budeme uvádět významná jubilea našich spoluobčanů. Od vyjití zákona o ochraně údajů č. 101/2000 Sb. Nelze uvádět bez svolení občana jeho osobní údaje. Nyní dle zkušeností s tímto zákonem je možno uvádět významná výročí spoluobčanů avšak bez uvedení přesného data narození.

Pokud Vám tento způsob sdělování vyhovuje, jsme rádi, pokud Vám vadí, ozvěte se a výročí budeme zveřejňovat jen na základě písemné žádosti.

V minulém období oslavili významná životní jubilea tyto spoluobčané:

LEDEN

Miluše Poláková	80
Marie Pešáková	65
Jiřina Pulpánová	50

ÚNOR

Josef Müller	85
Anna Formánková	82
Miroslav Fišera	50
Marie Konířová	75
Josef Notek	60

BŘEZEN

Božena Petříčková	92
Josef Šturm	84
Ladislav Němeček	70
Jiří Nalezenec	60

DUBEN

Ing. Ladislav Štěpánek	60
Květoslav Buchta	60

KVĚTEN

Marie Endrychová	89
Lidmila Brendlová	82
Josef Páclík	75
Libuše Holická	65

ČERVEN

Hedvika Notková	85
Marta Brendlová	82
Marie Štumrová	82
Ladislav Brendl	81
Emílie Prušková	80
Eliška Šádová	75
Ladislav Petříček	65
Marie Beránková	60
Marie Ptáčková	50

Všem výše jmenovaným srdečně blahopřejeme a přejeme mnoho elánu a životního optimismu do dalších let.

Upozornění: Pokud vaši blízcí oslaví nějaké kulaté rodinné výročí (např. diamantovou, zlatou svatbu) a chcete při oslavě využít služeb Sboru pro občanské záležitosti (např. poskytnutí Obřadní síně, pomoc při organizování oslavy, návštěvy doma apod.), rádi vám vyhovíme. Iniciativa ovšem musí vyjít od Vás, kteří znáte situaci v rodině.

Nabídka pronájmu obecního sálu

Obecní úřad nabízí k pronájmu obecní sál ve Starých Ždánicích, kapacita 200 osob. Využití pro kulturní akce, valné hromady apod. Sál je napojen na Obecní hospodu, kde je možno po dohodě s provozovatelem hospody zajistit občerstvení.

Provozní řád obecního sálu je k nahlédnutí na Obecním úřadě, nebo u správce sálu.

Obecní úřad informuje

Pro upřesnění uvádíme přesné e-mailové adresy Obecního úřadu a jejich zástupců, které můžete využít pro kontakt s nimi:

Obec:
podatelna@starezdanice.cz

Starosta:
starosta@starezdanice.cz

Účetní a administrativa:
ucetni@starezdanice.cz

MÉ PAMĚTI

2. část přepisu díla MUDr. Vincence Černohorského, vrchního zdravotního rady

Koncem července r. 1868 vysvěcen byl na Kněze v Hradci Králové můj strýc Jan Černohorský. Byl to tentýž bohoslovec, o němž jsem se zmínil vpředu ve stati o ztrestání pruských markytánů. Byl nevlastním bratrem mého otce po přeslici. Jeho matka byla rodem Skrejšovská z Libišan a byla sestrou známého českého publicisty a politika Jana Stan. Skrejšovského, o němž Palacký řekl, že jest jedním z nejlepších synů českého národa a jemuž před dvěma lety zbudovala rodná obec libočanská pamětní desku na jeho rodném domě, a JUDra Frant. Skrejšovského, nakladatele a vydavatele časopisu „Světobor“, později notáře ve Vsetíně na Moravě. Tito bratři matčiny lákali strýce po skončených gymnasijských studiích do Prahy na studia právnická, avšak on vyhověv přání otcově, vstoupil do kněžského semináře v Hradci Králové. Za tehdejší doby byl kněžský stav prvním stavem ve státě, stavem nanejvýše váženým a mimo to kněžstvo české mělo sympatie v národě, jelikož se v době šíření germanisace neodnárodnilo a tím velmi přispělo k záchraně našeho národa před jeho zánikem. Mezi našimi národními buditeli byli také čeští kněží.

Strýc ihned po vysvěcení odebral se do svého rodiště, aby tam sloužil první mši svatou. Byla to slavnost kněžských prvotín čili primice, slavnost řídká, jaké předtím Ždánice neviděly, a proto nejen obyvatelstvo místní, nýbrž také lid z obcí přifařených a i ze širokého okolí byl účasten při této slavnosti.

Ubíraje se z Hradce na prázdniny, jel jsem společně se strýcem povozem, jemuž vyjelo vstříc až k Libišanům ždánické banderím z rolníků, hlavně z jeho sourostenců. Příchod jeho do rodiště ohlašoval zvon s věže ždánické a na pokraji obce očekával místní farář Jan Čeněk s četným obecnstvem nově

vysvěceného kněze, aby jej uvítal a blahopřál. Nato odebral se strýc do svého rodného domu číslo 12, před nímž stála slavobrána a v němž udělil svým rodičům první požehnání. Druhého dne v neděli byla vlastní slavnost. Sbor kněží odvedl vysvěcence z rodného domu do kostela, kde pak sloužil první mši sv. Lidstva bylo tolik přítomno, že nejen kostel, nýbrž ani hřbitov nestačil k jeho pojetí. V kostele kázal bohdanečský farář, doktor bohosloví Umlauf, pozdější arciděkan chrudimský, a na hřbitově katecheta pardubické reálky Tomáš Střebský, pozdější vikář a čestný kanovník v Mikulovicích. Na památku této slavnosti rozdávány byly mezi lid obrázky, na nichž byl kalich s hostií, obtočený kněžskou štolou, a vyznačeno bylo datum první mše strýcovy.

Bohužel, strýc se netěšil dlouhému zdraví a onemocněv jako kaplan libočanský tuberkulosou, odebral se do svého rodiště, kde pak v roce 1871 ve věku 27 let zemřel a kde je pohřben. Rovněž jeho pohřeb byl slavnostní, vlastně slavnostně tragický, sešlo se k němu množství místního i okolního lidstva, a když kněží vynesli mrtvoluna máry, nastal všeobecný pláč. Průvod bral se z domu sestry strýcovy, Anny Vlčkové, č. 43, kde strýc zemřel. Jak si byl zemřelý za živa přál, kázal na pohřbu jako při primici katecheta Střebský.

Dne 29. srpna 1869 byl tábor lidu na Kunětické hoře. Mezi pořadateli tohoto tábora byl i můj otec. Provolání k této manifestaci se jmény pořadatelů uveřejněno bylo v č. 235. „Národních listů“ za dne 26. srpna 1869. Národní uvědomění počalo se okázale jevit. Na tento tábor jelo banderím ždánické a místní lid na okrášlených žebrřinových vozech ubíral se v hojném počtu k této slavnosti, já také jsem se tábora zúčastnil. Lidu jako much ze širého okolí i vzdálenějších kon-

čin, zpěv písní národních a hudba četných kapel zaznívali vzduchem a ozvěnou se vracely z lesů, dole pod horou se rozprostírajících. Táborové řečníky přes tu chvíli okřikoval byrokratický okresní hejtmán pardubický Brechler rytíř z Troskowitz, maje po ruce silnou asistenci četnickou, účastníci tábora hřměli mu však v uši: „Hrom a peklo, marné vaše proti nám jsou vzteky.“

Zvyky, obyčeje, zábavy, slavnosti a životní poměry.- za mých mladých let bývaly v mém rodišti četné zvyky, obyčeje, zábavy a slavnosti, zajisté starého původu, nyní, bohužel, opuštěné. Tak byl svatý Mikuláš. Ustrojený za biskupa Mikuláš s andělem a čertem chodil po staveních, bylo modlení, nadělování a také leckde výprask. Dávaly jsme si děti večer před „Mikulášem“ za okno punčochy a boty a těšily se na nadílku, na nějaké to jablko a ořech, a myslím, že jsme byly více spokojeny nežli dnešní zhýčkané a přesycené děti s přepychovými hračkami a nejmilsnějším cukrovím.

O Štědrém dni nejen dospělí, ale také my děti jsme se postily, abychom viděly „zlatá prasátka“. O Štědrém večeru nebýval v mém rodišti nikde vánoční stromek, aniž nějaké dárky se dostávaly. Zato dnes chce býti od Ježíška každý podělen, a to i ti, kteří takto jinak nemají s Ježíškem pranic společného. Vánoční stromek dostal se k námz Němec a v posledních letech se tak rozšířil, že naň padnou každoročně četné lesní kultury. Přesto, že nebýval vánoční stromek, proto přece nepozbyl Štědrý večer svého kouzla, ano snad více v něm bylo tehdy poesie, nežli je dnes, neboť každý v něm tu poesii viděl, do něho tu poesii vkládal. Krájela se štedrovečerní jablka, při čemž se usuzovalo podle hvězdy nebo kříže na jeho průřezu buď na

život nebo na smrt jednotlivcovu, lilo se olovo, prosekával led, aby se ve vodě spatřil budoucí osud, naslouchalo se, odkud se ozývá pes, neboť odtamtud přijde ženich, podělovala se domácí zvířata, dobytek, drůbež a i domácí studna a zahrada. „Hoj, ty Štědrý večere, ty tajemný svátku, cože komu dobrého neseš na památku?“ Také ryba se zřídka octla na štědrovečerním stole. O Štědrém večeru chodilo se pilně na půlnoční mši a v chrámě zněla stará vánoční píseň: „Narodil se Kristus Pán, veselme se, z růže kvítek vykvet nám, radujme se.“ Také štědrovečerní koledníci, starý Šturma, hrobař a flašinetář Špás, otec známého Josefa Špáse, kostelního zpěváka a vůdce místních poutníků na pouti, chodil po staveních s koledou, zpívající pod okny: „Nesem vám noviny, poslouchajte, z betlémské krajiny, pozor dejte...“, načež byli od panímám obdarováni božím darem.

O svátku sv. Štěpána byla pak dětská koleda se zpěvy: „ Koleda, koleda Štěpáne, co to neseš ve džbáně...“ V čase vánočním objevili se také zimou zkrehlí dráteníčkové se svými jesličkami a my děti nemohli jsme se dosti nadívat na ta divadélka, představující narození Kristovo ve chlévě betlémském. Za mých dětských let bývala roční počasí ustálenější a málo kdy „chodila husa o vánocích po blátě“, naopak bývaly zpravidla tuhé mrazy a hojně sněhu, takže kola u nákladních vozů pištěla a při tom vzduchem zaznívaly rolníky s koňských postrojů. Cesty bývaly zaváty sněhem a musily se prohazovati, za to však byla sanice. Peřina na nohy do saní a již se jelo. Přespolní školní děti bývaly do školy hromadně dováženy, a to podle počasí buď na voze anebo na saních.

O Třech králích kropily se příbytky svčenou tříkrálovou vodou a svčenou křídou psala se na dveřích začáteční písmena sv. Tří Králů K+M+B (Kašpar, Melichar, Baltazar). Po staveních chodili dospělí a odrostlejší chlapci přestrojení za Tři Krále a zpívali: „My tři králové

jdeme k vám, šťastí zdraví vinšujem Vám“ a „Co ty, černý, ty tam vzadu, vystrkuješ na nás bradu“. Ten černý nám dětem se nejvíce zamlouval, právě proto, že byl černý. Velkou radost jsme měly, když jsme pod škraboškou poznaly přestrojeného krále.

O Hromnicích se světily v kostele svíce „hromničky“, jež si lid odnášel domů, aby jich použil jako prostředků k zažehnání bouřky.

O masopustním úterku chodíval po vesnici maškarní průvod s hudbou a obligátním medvědem v hrachovině a židem s pytle. Za hudby a zpěvu „Za ten len, za ten len, za ty konopičky, aby vám vyrostly po samé paždičky...“, ubíraly se maškary dům od domu a byly podělovány. Po obchůzce se tančilo.

O Smrtné neděli chodilo se s lítím. Malá děvčata chodila dům od domu s ratolestmi, ověšenými obrázky svatých a slepičími vejdučky, zpívající: „ Lito, lito zelený, kdes tak dlouho bylo? U studánky u vody mylo jsem si ruce i nohy. Panímámo krásná, dejte libru másla, bude-li to maličko, přidejte mi vajíčko.“ Velká děvčata strojila „Smrt“ (slaměný vích ustrojený do starých ženských šatů) a za zpěvu: „ Smrt nesem ze vsi, křídla brouší“, utopila ji na návsi v louži.

Na Květnou neděli světily se kočičky a děti je polykaly, aby nedostaly bolení krku a zimnici, a z posvěcených snítek zhotovené křížky dávaly se doma za obrazy a do polí.

Velikou radostí nás školáků bylo, když jsme o velikonočních svátcích po umlknutí zvonů chodili po vesnici s klapačkami a řehtačkami oznamovati poledne a klekání. Obyčejně nás byla celá smečka a jeden druhému jsme rval klapačku z ruky. O Bílou sobotu páčil se na hřbitově Jidáš a lid si nosil oharky z hranice domů jako ochranu proti ohni, na pole jako ochranu proti živelním pohromám. Při prvním úderu zvonem vymetaly holky ze světnice blechy. O velikonočním pondělí byla pak pomlázka. Na

pomlázku se sháněly vrbové proutky, a to hodně žluté, nejlepší za mých dob bývaly na vrbách u farské louky. Co to bylo při té pomlázce výskotu, když se mládež navzájem vyplácela. Zpravidla to odnášela děvčata, jimž hoši šukali blechy, ale běda mládenci, jehož dostala děvčata mezi sebe a pomlázkami pod zástěrami skrytými mu vyprášila, toho se jistě po celý rok blechy nedržely. Pomlázkáři bývali obdarováni vařenými, různě barvenými vejci a dívky vyvoleným srdce svého přichystaly hezké kraslice. Pak se o vejce hrálo, tj. jimi koulelo a sekalo do nich krejčary.

Ve svatvečer před svatodušní nedělí honil se ověčený dobytek s pastvy a u domů stavěly se máje. Zvláště stavení, v nichž bydlily sličné dívky a jež měly své nápadníky, honosila se vybranými máji a mužská dorostlejší mládež praskala pozdě do noci bičem. Byl to asi starý obyčej, napodobující rušný vstup sv. Ducha na apoštoly. Jaké to byly krásné, poetické večery, při nichž koncertovala také žabí družina v místních loužích.

Na prvního apríle bylo vzájemné podvádění a podvedeným se říkalo „ apríl do huby ti naplil“. Na posledního apríle pálily se za vsí čarodějnice (stará koštata namočená kolomazí a zapálená) a doma před chlév na hnůj kladlo se trní, aby čarodějnice neuškodily kravám.)

Za zimních večerů v letech 60. až 70. minulého století, byly jako jinde tak i v mém rodišti přástky a draní peří, při nichž se vyprávěly různé příběhy, nejvíce však strašidelné pohádky. Tehdy se všude předlo a služby v hospodářstvích mívaly kromě platu na penězích také určité množství loket plátna. Po roce 70. kolovraty vymizely a dnes je ukazují ojediněle v muzeích. Jako snad každé dítě tak i my děti se zájmem jsme naslouchaly těm starým pohádkám a mívaly potom hrůzostrašné sny.

Při hlučnějších svatbách házívali do kostela jedoucí svatebčané metáčky(koláče), nazpátek z kos-

tela byla jim cesta zatahována provazem, takže se museli vykoupiti. Také někdy při zpáteční cestě z kostela se střílávalo. Při svatbách do let 70. nechybělo zpravidla při žádné družba. Byl to vlastně dohazovač sňatku a při svatbě samé pořadatel. Byl to obyčejně člověk výmluvný a proto se mu říkalo také tlampač. Kytka s dlouhým fábořem(stuhou) na šosatém zeleném kabátě byla jeho odznakem. O hlučnějších veselkách se tančovalo. Svobodné dívky pěstovaly za okny svatební květinu – myrtu, z níž se pro ně vil svatební věneček a myrtovými ratolestmi se zdobily při svatbě kabáty mládenců.

Co se týče tanečních zábav, těch mnoho nebyvalo, zpravidla byl o masopustě jeden bál (ples), pak se tančovalo o masopustním úterý a o posvícení. Jinak bývaly zřídka obyčejné muziky (taneční zábavy). O pouti ždánické, jež tehdy bývala v den Božího těla, taneční zábava jako o dni noremním nebyla. Za to o posvícení před lety 70. tančovala se „Sousedská“, při níž pantátové prováděli své panímámy. Jak jim to slušelo při těch volných, šoupavých valčíkách, jež dovedli tak krásně zatančiti.

Také po pohřbu svobodných se tančovalo, zbytky to tryzny starých Slovanů, kteří na hrobech zemřelých tančovali. Mrtvolu svobodných nosili na márách na hřbitov. Vůbec všechny se nosili na márách na hřbitov. Vůbec všechny mrtvolu se nosily na márách na hřbitov, neboť tehdy ještě nebylo pohřebních vozů. Před slavnějšími pohřby vyzváněly se pohřební hrany. Do rakví na mrtvolu kladly se obrázky svatých, na mrtvolu osob svobodných také myrta a rozmarýna. Dnešní způsob kladení smutečních věnců a kytic na rakve nebyl znám. Kosti z hrobu vykopané svazovaly se do čistého bílého šátku a ukládaly se na čerstvě pohřbenou mrtvolu. O nově pohřbeném se říkalo, že musí potud na hřbitově „držet vartu“ (hlídati), dokud jej nový nebožtík nevystřídá.

V době mých universitních studií

počala se omladina ždánická učiti tanci čtverylce. Učitelem jí byl tehdejší četnický četař Dvořák z Opatovi n.L., pozdější velcí strážmistr četnický v Sezemicích, nyní žijící v Pardubicích ve výslužbě. Těchto cvičení jsem se také zúčastnil, ačkoliv jsem již tanec znal.

Bývalo o venkovských muzikách častým zjevem, že se rozjařená mládež mužská ráda seprala. To v mém rodišti zřídka se stávalo. Pamatuji se, že můj otec jako hostinský a pak jako obecní starosta mocí svého úřadu původce rvačky hnedle usadil, při čemž pomáhali muzikanti, kteří horkokrevného chlapečka, aby jim muziku nekažil, hezky vyprovodili z hospody. Nejčastější příčina těchto šarvátek byla žárlivost pro nějakou tanečnici. „Inu, hledej ženu“, praví francouzské pořekadlo, čili ve všem má ženská prsty.

Při těchto vzpomínkách na taneční zábavy nelze nevzpomenouti marcipánové báby, staré tetky Kolářové, která sedávala v hospodě na síni s marcipánem a s cukrovím a jež se mimo to živila napravováním (masáží), zařikáváním a zažehnaváním nemocí a vysypáváním oustřelů. Také chodívala s putnou pro kvasnice do města a po vsi je prodávala. Dohazovala služby a o zelený čtvrtek sedala u hřbitova a prodávala „Jidáše“ – pekařské to výrobky podobné krušinkám na paměť zrádce Kristova Jidáše.

Kapela ždánická měla každoročně Cecilskou slavnost (sv. Cecílie patronka muzikantů) a večer aneb také před svítáním před jmenovinami pana faráře, řídícího učitele, jenž býval zároveň regenschorim, pak předních rolníků a jejich manželek vyhrávala dostaveníčko nebo jak lid říkal, dělala „štrandle“.

Ještě se musím zmíniti o jedné slavnosti, ovšem poněkud surové, a to slavnosti „Házení kozla“. Ověňčený kozel veden byl za hudby obcí a potom vyveden na ověňčení lešení, kde nad ním proslovil muž, oblečený v dlouhou bílou košili v půli přepásanou červeným šálem, pohřební řeč a ortel, po kterých byl

pak kozel shozen s lešení dolů a od řezníka zapíchnut. Po slavnosti následovala taneční veselice. Tato slavnost brzy zanikla.

Velikou radostí nás dětí bývalo, když do obce zavítalo loutkové divadlo. To bylo těšení na pimperlou komedii a potom vypravování o princích, princeznách, rytířích, o princezně Kordulině a Kašpárkovi. Nemenší radost nám působil příjezd komediantů – provazochodců a akrobatů, kteří svolávali ctěné publikum bubnem k produkci. O posvícení přijeli kramáři a koničky (kolotoč). Kupovaly se foukací harmoniky a různé jiné hračky, jezdilo se za krejčary, za koláče. Kteří chlapci pomáhali tlačit kolotoč, ti se svezli zadarmo. Chlapci jezdili na koních a na jelenu, děvčata v korbách. Před hospodou lákal kramář dospělejší ku hře „Orlíčku“ (v kostky), volaje „pták, kobyly, sedlák, panna, růže všechno zmůže, bez kuráže se nic nedokáže“.

Zprávy z farnosti Staré Ždánice

V sobotu 30.6.2007 se v kostel sv. Vavřince v Opatovicích nad Labem konala slavnostní mše, kterou sloužil diecézní biskup Dominik Duka, kterému koncelebroval generální vikář Mons. Josef Socha spolu s dalšími kněží z diecéze.

Mše sv. byla slavena k příležitosti životního výročí 11-ti let práce v ČR a 20-ti let kněžské služby našeho faráře ThDr. Pawla Nowatowského.

Dějiny školní budovy.

*Napsal: Jar. Duchoň
Opis originálu ze školní kroniky:
2.díl*

Počátky ždánické školy byly velmi skromné.

Z počátku neměla škola vlastní budovu. Vyučovalo se na různých místech po obci, nejvíce však v hospodářském stavení které náleželo osické faře. Když později Ždánice získaly duchovní správu, byla v této budově zřízena fara. Triviální filiální škola byla zřízena a potvrzena roku 1776.

Teprve roku 1792 však byla postavena samostatná školní budova, na místě dnešní školy. Byla celá dřevěná s jedinou učebnou a skromným bytem pro učitele. Do roku 1817 zchátrala natolik, že musela být celá řádně opravena. Jediná učebna postupem doby při rostoucím počtu žáků nemůže stačit a proto bylo zavedeno od roku 1842 polodenní vyučování. Na opravy dřevěné budovy nechce nikdo přispívat a roku 1864 musela být škola uzavřena, protože hrozilo nebezpečí sesunutí školy. Na různých místech v obci byly najaty dvě třídy a při tomto provizorním stavu bylo setrváno po dva roky. První třída byla v obecním stavení zároveň kovárnou a můžeme soudit, že hluk, který tu celý den, byl nebyl příjemný. Druhá třída byla ve stavení č.77 patřícího Janu Pánchártkovi.

Ke stavbě nynější školní budovy bylo použito pozemku porozpadlé dřevěné škole. Škola byla stavěná nákladem Ždánic a přískolených obcí tj. Podůlšan, Plchu a Krásnice. Stavbu provedl stavitel František Svoboda z Bohdanče. Celá stavba i s vedlejšími vydáními stála 8956 zl. 36 kr.. Stavitel byl podle smlouvy odevzdat dílo po všech stránkách hotové, ale neučinil tak. Bylo mnoho věcí nedodělaných, zvláště schodiště

na půdu a další nedostatky se objevily během času.

Měla tedy obec Staré Ždánice novou dvoutřídní školu, ale počet dětí stoupá tak rychle, že je brzy nebylo možno umístit ve dvou učebnách. V roce 1878 bylo započato s úpravou místnosti v prvním patře školní budovy a touto úpravou byla získána učebna pro třetí třídu. Začalo se v ní vyučovat 1. ledna 1879. Současně s úpravou třídy byly dokončeny i chybějící rozestavěné části. Byly také provedeny první opravy. Síň v přízemí byla překlenuta a na půdě položeny dlaždice. Již v 1884 se projevuje nový nedostatek místa ve školní budově a protože úpravami nebylo možno získat další třídu byla čtvrtá třída umístěna do stavení J. Petříčka. Ve čtvrté třídě se začalo učit 1. ledna 1884. Toho roku však školní budova nevypadá asi pěkně, protože místní školní rada se usnesla, „aby škola byla obílena a tu a tam omítnuta“. Tak se i stalo a budova byla zároveň opatřena nápisem „Obecná škola“.

Abychom si dovedli představit, kolik žáků měla ždánická škola uvádím jako příklad rok 1889 kdy bylo zapsáno 337 dětí, z nichž školu navštěvovalo 322. Jak patrně, situace s místem ve stávajících učebnách byla čím dál tím horší a žáci stále přibývali. Roku 1889 bylo uvažováno o přístavbě jedné třídy. Plány a rozpočty byly vypracovány, ale pro finanční tíseň nebyl projekt uskutečněn. O učebně první třídy v domě pana Petříčka píše školní kronika jako o velice nevhodné. Zároveň s tím si pisatel stěžuje i na stav školního zařízení. „Při škole není dřevníku a slušných záchodů a ty, které jsou, škodí zdi i zdraví“. Bylo nezbytné tuto situaci rozřešit. Školní budova potřebovala být rozšířena alespoň o dvě učebny a kabinet. Po neobyčejně dlouhých jednáních

bylo konečně přistoupeno k přístavbě. Byla zadána panu Hrochovi a Doležalovi z Opatovic. Stavební plán a rozpočet vypracoval stavitel Antonín Žilka z Kuklen. Provedení přístavby, opravy staré školní budovy, dodání školního nářadí a jiných potřeb bylo rozpočteno na 6300 zlatých. S vlastní přístavbou bylo započato 28. dubna 1892. Protože přístavba se nemohla umístit na školní pozemek, byly zakoupeny menší kousky sousední zahrady. Započítí stavby se neobešlo bez malé slavnosti. Dílovedoucí J.Klapka zedník z Opatovic položil první kameny do vyhloubených základů, (kameny byly dovezeny z Kunětické hory) a řídící učitel Tomáš Filip symbolickým poklepem na základní kámen stavbu zahájil. Práce s přístavbou se protáhly na pět měsíců, byly skončeny koncem září. Při tom byly štíty staré budovy upraveny na střechu valbovou a dubové schodiště nahrazeno kamenným. Byly také postaveny nové záchody, po kterých se tak dlouho volalo, dále sklep, chlívěk dřevník, plot kolem zahrady a tělocvična (rozuměj část zahrady před školou, kde se v případě pěkného počasí provozovala tělesná výchova). Těmito úpravami se stala Ždánická škola pětitřídní a navštěvovalo jí roku 1892 338 dětí. Úředně byla budova předána k používání 6. září 1892. Brzy se však objevily některé nedostatky přístavby. V zimním období, kdy není tolik světla se zjistilo, že ve II. a IV. třídě čtyři okna nepostačují k dobrému osvětlení. Proto musela být v zadních stěnách těchto tříd proražena dvě další okna.

„Pokračování příště“

zpracoval:MA

Zpráva TJ Sokol Staré Ždánice o průběhu výstavby fotbalových kabin a vyhodnocení sportovní činnosti.

V uplynulém období pokračovala dostavba fotbalových kabin a opravy na stávajících budovách. Provedla se kompletní rekonstrukce vnitřních prostor v klubovně a bufetu (elektro-instalace, zateplení, omítky, vymalování všech prostor a instalace kuchyňské linky). Dále se vyměnila střecha (nyní kingspainové panely) nad klubovnou a bufetem, protože původní eternitové šablony poškodila vichřice a docházelo stropním obložení k průniku vody do objektu a jeho znehodnocování. Ze stejného důvodu jsme museli opravit i poškozený přístřešek před bufetem (nyní palubky a hliníkové šablony).

Pokračovaly práce i na kabinách. Do šaten domácích a hostů jsme vyrobili celkem 6 ks třímetrových laviček a zbývá nám ještě instalovat opěrky za lavice a věšáky. Dále byly provedeny terénní úpravy před kabinami, nasypání kačírku a vytvoření chodníků ze zámkové dlažby. Poslední akcí byla penetrace a štukování vnější omítky na kabinách. V současné době ještě probíhá dostavba skladu, který sousedí s bufetem.

Chtěli bychom poděkovat všem členům TJ a příznivcům, kteří se ve volném čase zdarma podíleli na těchto stavebních pracích.

Konečné hodnocení našich mužstev v mistrovských soutěžích 2006/7 OFS Pardubice.

Muži III. třída – Přeloučsko (celkem 14 mužstev)

Dorost Okresní přebor – Přeloučsko (celkem 11 mužstev)

Starší žáci Okresní přebor – Přeloučsko (celkem 9 mužstev)

Všem hráčům, trenérům, vedoucím mužstev, rodičům hráčů mládežnických mužstev a příznivcům děkujeme za podporu a dobrou sportovní reprezentaci naší obce.

Vzhledem k tomu, že jsme pro nadcházející sezónu 2007/8 přihlásili opět všechna tři mužstva,

lí), kteří jsou ve věku 7 až 18 roků.

Zájemci se mohou hlásit u p. Pokorné, Valenty, Voženíla, Vosyky nebo Brendla.

Oznamujeme všem našim příznivcům, že tradiční fotbalový memoriál O. Kašpara proběhne

ve Starých Ždánicích ve dnech 4. a 5.8. 2007. Při této příležitosti chceme i slavnostně otevřít nové kabiny.

Obyvatelům naší obce a čtenářům „Zpravodaje“ přejeme hezké prázdniny a dovolenou.

rádi přivítáme další případné zájemce o aktivní kopanou. Jedná se především o doplnění mužstev žáků a dorostu o chlapce z naší obce (nebo oko-

předseda
TJ Sokol Staré Ždánice

Družstvo	místo	záp.	+	O	-	skóre	body	(prav.)
Muži	12.	26	8	4	14	30:77	28	(- 8)
Dorost	4.	20	11	2	7	52:42	35	(+5)
Žáci	7.	16	5	0	11	32:57	15	(- 9)

Sbor dobrovolných hasičů ve Starých Ždánicích.

Dovolte mi, abych Vás jménem svým i jménem sboru dobrovolných hasičů co nejsrdečněji pozdravil.

V prvním čtvrtletí tohoto roku jsem Vás seznámil s plánem činnosti na následující období dalších třech měsíců. Lze konstatovat, že se nám tento plán podařilo splnit do posledního bodu a navíc jsme přidali ještě něco k dobru. Chvilími naše snažení připomínalo maratón ale nakonec jsme vše stihli a zdárně realizovali.

K samotným akcím:

Vše začalo posledního dubna pálením čarodějnic. Konečně jsme byli svědky opravdu skvělé návštěvy ze strany Vás – občanů. Děkuje. Na této akci si mohli též občané naší obce poprvé prohlédnout nově oblečenou hasičskou cisternu CAS 25 RTHP která prodělala celkovou opravu nástavby.

Další tři týdny jsme pro Vás připravovali oslavy 125.výročí založení SDH Staré Ždánice.

Každý, kdo z Vás 26.5.2007 přišel a viděl alespoň část celodenního programu mohl posoudit do jaké míry se tato akce vyvedla.

Dne 29.5.2007 přišli děti naší školy na exkursi do hasičské zbrojnice, kde se od starosty sboru dozvěděli spoustu zajímavostí spojených s hasičstvím ve Starých Ždánicích.

1.6.2007 jsme se prezentovali s naší renovovanou technikou na dnu otevřených dveří u příležitosti dětského dne ve vojenském zaříze-

ní v Lázních Bohdaneč.

2.6.2007 jsme podobnou formou vypomohli na dětském dnu ve Starých Ždánicích.

Dále pak jsme se 8.6.2007 zúčastnili cvičení hasičských stříkaček v Přelovicích, kde jsme si ověřili dálkovou dopravu vody v praxi.

Hned další den 9.6. jsme se zúčastnili závodů v požárním útoku v Dolanech a to u příležitosti 125.výročí založení tamního sboru. Podobně jako doma jsme v drtivé konkurenci obsadili druhé místo.

Další sobotu 16.6.2007 jsme provedli sběr kovového odpadu v naší obci. Výtěžek z této akce bude použit na částečnou úhradu dětského výletu který jsme realizovali ve dnech 22.6 – 24.6.2007 a to do blízkosti vodní nádrže Malešov u Kutné Hory. Na tento výlet se přihlásilo dvacet jedna dětí a doprava byla tentokrát zajištěna autobusem.

Tak to byl podrobný výčet akcí za poslední tři měsíce.

Lze konstatovat, že jsme v tomto období pracovali s větším nasazením a že se nám snad podařilo důstojným způsobem oslavit významné výročí našeho sboru a zároveň uctít památku všech našich předků, kteří s možná ještě větším úsilím stavěli základy našeho sboru dobrovolných hasičů.

Na období letních měsíců má naše JSDH jediný a hlavní úkol: Udržovat výjezdovou techniku v perfektním stavu, neboť díky tep-

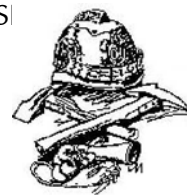
lému a mnohdy suchému počasí vzniká zvýšené nebezpečí požárů hlavně travních a lesních porostů. Jednotka je pak schopna zasáhnout vždy, když je o to požádána OS HZS Pardubice.

Žádáme proto občany aby v následujícím období zbytečně nerozdělávaly oheň v místech, kde hrozí rychlé rozšíření ohně. V tom případě se už nejedná o oheň ale o požár. Následky takových událostí jsou mnohdy hroznivé.

Závěrem bych chtěl jménem svým i jménem celého sboru dobrovolných hasičů popřát krásné prázdniny a klidnou a spokojenou dovolenou všem občanům naší obce.

Starosta S

ydra

Závěrem

Těšíme se na Vaše připomínky a náměty, které přivítáme. Pokud máte zájem publikovat svůj příspěvek ve Zpravodaji obce, je možno jej podat na Obecním úřadě kdykoliv během pracovní doby, to se týká i bezplatné inzerce.

Rádi bychom předávali občanům informace o činnosti všech zájmových skupin na území obce, ať se jedná o spolky sportovní, zájmové, kulturní či jiné. Předpokládáme, že vzájemná spolupráce povede k jejich pravidelné prezentaci v tomto zpravodaji. Prostě, kdokoliv kdo máte zájem dát něco vědět o sobě, o svém názoru či akci, kterou pořádáte, přijďte, přineste napsaný text nebo alespoň ústní informaci.

Uzávěrka příspěvků do dalšího vydání Zpravodaje obce je 21.9.2007.